

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.,
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popului Nr. 15.
Telefon Nr. 33.

Se prenumerează și la poște și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.
Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soe pe acțiuni

Genesa unei crize.

II.

(*) Sfirșind articolele de ieri, ne-am întrebat: ce anume împregiurări au răpit dlui Dim. Sturdza prestigiul cu care venise la putere, așa încât să fie nevoit a se retrage după abia un an de guvernament?

Înainte de a răspunde la această chestiune, să amintim ideile ce le susținea d-sa în opoziție, cu privire la chestia națională.

D-sa zicea, în esență, că regimul la care sîntem supuși noi, Românii din Transilvania și Ungaria, e nedemn de secolul în care trăim;

că Europa întreagă nu poate rămâne nepăsătoare față de chipul sîlbatic cum sînt tratate popoarele nemaghiare din Ungaria;

că în special pentru România chestiunea națională e o chestiune de viață și de moarte;

că pericolul desnaționalizării noastre nu e atât de mic, pe cât s'ar pără la întâia vedere, de oare-ce Maghiarii, reușind să desnaționalizeze o vreme a neamului românesc, nimic nu-i va împiedeca să continue opera lor dincolo de Carpați, folosind în avantajul lor evenimentele și eventualitățile politice, ce pot să vie cu timpul;

că, așa fiind, Românii din regat și guvernul lor nu pot să considere chestia națională română ca o chestie pur internă a regatului Ungariei, ci au dreptul să intervie, de oare-ce sînt atinși în interesele lor de rasă cele mai scumpe și de oare-ce existența regatului român însăși e condiționată de existența neamului românesc;

că până intru atîta chestia națională e o chestie vitală pentru frații noștri din regat, încât oamenii lor politici nu pot, ca buni patrioți, să se angajeze că vor merge în aceeași constelațiune politică alături de Maghiarii, ci au datoria să spună limpede și lămurit puterilor din tripla alianță, că numai atunci România se va asocia la acțiunea ei pacifică și numai atunci ea nu va căuta în altă parte aliați, când se va face dreptate popoarelor nemaghiare din Ungaria și în special Românilor, și când vor înceta încercările criminale de astăzi de a-i împiedeca în libera lor dezvoltare națională și de a-i maghiarisa....

Lăsăm înadins la o parte din discursurile dlui Sturdza tot ce i-a fost dictat de pasiunile și interesele proprii, precum de pildă acușările ce le aducea adversarilor d-sale politici dela guvern, că ar fi fanarioți, rîi patrioți, trădători, etc., pentru-că nu intervine ca o mai multă energie în chestia națională și nu impuneau guvernului maghiar o altă linie de purtare față de noi, — acușări pe care, în treacăt fie zis, noi nu le-am luat nici-odată la serios.

Ideile propagate de dl Sturdza trebuiau să găsească un viu răsădit în opinia publică română, — și au găsit. Întrunirile publice ale liberalilor începeau să fie mai frecvente, manifestațiile mai numeroase, demonstrațiile mai imponente.

Lumea își făcea iluzii...

Acest curent a împins pe dl Sturdza până pe treptele... fotoliului presidial al cabinetului român; Regele Carol, respectând constituția și verdictul opiniei publice, l-a chemat în fruntea guvernului: chestiunea națională intra astfel într-o fază nouă.

Cine ar fi putut întrevedea atunci, în ce avea să consistă această fază nouă?...

Îndată după venirea sa la putere, dl Sturdza, aducându-și aminte de vechea vorbă: *honores mutati mores*, s'a găbit să retrageze, într'un discurs rostit la Iași,

tot ce zisese în chestia națională cu puțin mai înainte.

Chestia națională, care era pentru oponentul Sturdza o chestie ce interesează în chipul cel mai direct regatul român, existența lui, etc. devine pentru prim-ministrul Sturdza o chestie pur internă a regatului ungăr, în care d-sa nu are de gând să se amestece, după-cum pretind „calomniatorii” d-sale, pentru a nu da Maghiarilor același drept de a se amesteca în afacerile interne ale regatului român!!!...

Își poate ori-cine închipi impresia ce a trebuit să o producă această declarație printre cei cari își închipuiesc că minciuna și tragerea pe sfoară trebuie să aibă marginile lor și în politică, printre acei cari urmasse pe domnul Sturdza cu încredere și entuziasm în o cale, care răspundea sentimentelor lor intime celor mai înalte și mai curate!

Va să zică nimic din cele ce susținuse dl Sturdza în opoziție nu mai era adevărat, după-ce a venit la putere! Va să zică totul a fost o glumă, o farsă, pentru-ca să răstoarne pe conservatorii dela putere și să poată astfel împărți cu clienții d-sale binefacerile bugetului! Va să zică tot ceea-ce lumea credea sfînt și ideal era numai e înscenare meșteșugită, ca în comedii, ori ca în opere-bufe!!!...

Momentul acela a fost o crudă desamăgire.

Un întreg templu de iluzii, de idealuri, de visuri, pe care publicul generos și onest i-l-a clădit în închipuirea sa ani întregi de-arindul, a trebuit să se ruineze, să se surpe, să se dărăpene în cinci minute, în urma tristei declarațiuni dela Iași!

Dar' din acel moment dl Sturdza și-a tăiat singur de sub picioare creanga popularității; din acel moment această popularitate trebuia să sufere o ireparabilă eclipsă și să se întunece pentru totdeauna; din acel moment dl Sturdza trebuia să rămână, — cum i-s'a zis în urmă, — dl *Scuză*.

Dl Sturdza, necruțător și agresiv față de adversarii d-sale, făcuse o faptă rea, urcicioasă, umilitoare, pe care acestia n'ar fi făcut-o; o faptă care revoltă în om un sentiment de elementară onestitate.

Dl Sturdza urma astfel un om sfirșit, — și dacă a mai rămas la guvern, este numai pentru-că nu putea să se retragă după o săptămână.

Noi am regretat din tot sufletul această greșală politică a dlui Sturdza, pentru-că ne făcusem și noi iluzii despre sinceritatea oratorului dela senat și dela orfeu și pentru-că totdeauna am crezut că România reprezentă în realitate o putere destul de mare printre celelalte state europene, pentru-ca cei cari conduc destinele ei se poată privi cu fruntea înaltă în fața ori-cui, fără teamă, cu mândrie și cu demnitate.

Am avut un moment chiar naivitatea să credem — de ce n'am mărturisit-o? — că declarația dela Iași e numai o apucătură de veche și stângace diplomație. Faptele însă au trebuit să ne răpească curînd-curînd această iluzie.

În cele din urmă am crezut că dl Sturdza credincios cel puțin declarației dela Iași, nu se va amesteca în afacerile noastre interne de cetățeni ai altui stat, ci ne va lăsa în bună pace, ca să ne vedem cum vom pute de nevoile noastre.

Dar' și întru această așteptare ne-am înșelat! Dl Sturdza, din prietenul nostru cel mai înflăcărat, a devenit dintr'odată dușmanul nostru cel mai periculos. Cuvintele d-sale, că nu se va amesteca în afacerile interne ale altora aveau numai înțelesul, că nu va face nici o întrebuintă de pozițiunea d-sale de prim-ministru al României, ca să obție dreptate pentru noi, nu însăși și acela, că ne va ignora cu desăvîșire, că nu se va mai ocupa de noi, că nu se va amesteca în

nici un chip, nici direct, nici indirect în afacerile noastre, și că mai ales nu va căuta să se amestece într'un chip păgubitor nou și folositor numai dușmanilor noștri.

Într'adevăr, tot ce a făcut domnul Sturdza în chestia națională dela faimoasa d-sale declarație-scuză încoace, a avut de scop numai să ne desbina, să ne slăbească, să ne facă incapabili de a mai duce lupta înainte.

E drept, că d-sa n'a avut curajul să ese față pe arenă, dar' toată campania în contra organizației noastre de partid național a fost dusă de amicii d-sale, de oamenii d-sale de casă, așa încât nici o îndoială nu mai putea să rămână asupra adevăratei origini a acestei campanii. Căci cine va putea să creadă, că domnul Brote a luat atitudinea cunoscută față de noi, fără autorizarea dlui Sturdza? Cine va cuteza să creadă, că dl Slavici ar fi îndrăznit să-și ridice vocea în contra noastră, fără să aibă permisiunea și indemnul dlui Sturdza? Și, în general, cine va cuteza să creadă, că întreaga crîsdela „Tribuna” s'ar fi produs, da-dl Sturdza n'ar fi organizat-o, încurajat-o și susținut-o?...

Faptele aceste au ajuns să fie de notorietate publică. Ear' cei cari au rămas desilusionați de declarația domnului Sturdza dela Iași, au sfirșit prin a fi scandalizați, desgustați, revoltați de purtarea d-sale ulterioară față de noi.

Luni întregi de zile o parte a trebuit să ducă lupta pe de o parte contra guvernului maghiar, care își înțețea din zi în zi mai mult loviturile în contra noastră, ear' pe de altă parte contra organelor și oamenilor de casă ai domnului Sturdza, cari căutau să ne desbina și să ne slăbească, — cum li-se și șed-a unor „patrioți” și „anti-fanarioți” ca d-lor.

Sibiu, 15 Decembrie n.

Din parlamentul maghiar. În se-diunța de ieri s'a continuat discuția asupra adresei, și s'a înțelept prima furtună. A vorbit mai întâiu deputatul Smialovszky pentru adresa majorității, și în contra agitațiilor partidului popular, ear' deputatul Săghy a condamnat atrocitățile electorale și a optat pentru adresa lui Apponyi. S'a sculat apoi deputatul Ábrányi Kornel și a atins necesitatea urcării „cuotei” pe motivul, că la anul 1867 Austria a legat pact cu o țară foarte desolată, atît în cele politice, cât și cele economice, și a primit cota de 30 pene. „Azi însuși în multe privințe am întrecut Austria.... Cuvintele acestea din urmă au provocat o furtună, carei asemenea de mult nu s'a văzut în parlamentul ungăr. Deputații vociferau, băteau din picioare, strigau „Afară cu el!” Președintele torturează clopotelul, — amenințând cu suspendarea seșiunii, — spiritele tucet cu încetul se calmează. — ear' deputatul Horánszky poate să-și rostosească interpe-lația în afacerea alegării de deputat din Székely-Udvarhely.

Așa se joacă patrioții de-a — parlamentul!

Deschiderea parlamentului bulgar. În ce măsură a scăzut influența monarhiei noastre în Orient, se vede aprîst din vorbirea cu care principele Ferdinand din Bulgaria a deschis Duminea. În 13 Decembrie, *sobrania bulgară*. Întreaga vorbire nu a fost alta, decât o preamărire la adresa Țarului și a Rusiei, în apele căreia a intrat astăzi cu totul micul stat bulgar. „Atențiunea prea grațioasă, — zice principele Ferdinand în vorbirea sa, — arătată față de mine din partea Țarului Nicolae și a Țarevnei Ana Feodorovna, când m'au invitat la sîrbările încoronării, a fost o dovadă mișcătoare despre simțul deosebit de iubire și bunăvoință față de țara noastră. Această mare distincțiune, de care m'am împărtășit, a întărit tot mai bine lega-turile prietenoase și vecinice care leagă Bulgaria de Rusia”.

Acesta e dară rezultatul politicii externe a monarhiei noastre, dusă de douăzeci de ani, cu privire la Bulgaria. Perderea totală a influenței asupra acestui stat. Mare spor!

Statistică falsă. Ceea-ce am afirmat noi de atâtea-ori, că adevăratele date statistice ale patrioților noștri nu sînt nici-cînd autentice, ci sînt astfel întocmite cum le vine bine lor la socoteală: ni-se confirmă mereu și din partea străinătății. Ziarul *Bund der Landwirthe* din Berlin, organ al reuniunii agronomice din Germania face constatarea în unul din numerii din urmă, că statistica țerii noastre despre rezultatul recoltei nu corăspunde adevărului, pentru-că arată o recoltă cu mult mai slabă decum a fost ea în realitate, — și aceasta s'ar fi făcut cu intențiune, — ca „să se urce prețul cerealelor în mod artificial”. Guvernul maghiar a sedus dară congresul economic internațional convocat la Budapesta în Septembrie c. „Prin urmare — zice numitul ziar — a motivată suspițiunea, că raportul întreg a fost compus în mod tendențios, în conștelegere cu lumea comercială, și cu privire la congresul agrar”.

Frumos atestat!

Ungaria și Belgia.

— Chestiunea limbilor în Belgia. —

Bruxelles, 10 Dec. n.

I.

Maghiarii în grandomania lor bolnăvicioasă nu încetează de a se lăuda că ei sînt unul dintre popoarele cele mai civilizate, mai culte și mai democratice, din Europa și că în unele privințe — în parlamentarism bună-oară — întrec chiar multe țeri din occidentul Europei.

Așa, un publicist maghiar Gustav, Béksics, vechiu deputat al camerei ungurești, care întreține în străinătate propaganda în favoarea Maghiarilor, falsificînd pentru aceasta starea reală a lucrurilor din Ungaria, — prezentînd pe Maghiari ca pe unul dintre cele mai tolerante și mai civilizate popoare ear' pe naționalitățile nemaghiare ca minate de scopuri panslaviste și daco-rumane — în volumul se întitulat „*La question roumaine et la lutte des races en orient*” *) zice următoarele la pag. 20:

„Ungaria posedă o constituție basată pe o evoluție de zece-ori secolară. Sistemul parlamentar unguresc este superior nu numai celui al României dar' chiar decât al celor mai multe țeri occidentale, de oare-ce îl stă pe bazele unui sistem reprezentativ vechiu de 800 ani, interpretînd sistemul englez ca Francezii. În fond, dacă nu în formă, Ungurii au dreptul de a se numi **Francezii răsăritului**, fiind foarte aproape de *spiritul mării naționale*. Temperamentul lor, ușurința lor de a se înflăcăra, stilul lor, arta lor, arată această afinitate. **Geniul francez se reflectă în civilizația lor**”.

Eată-i dar' pe Maghiari «Francezii ai Orientului» superiori ca viață parlamentară multor țeri din Occident. Dar' oare ce țeri din Occident se fie întrecute în parlamentarism de cătră Maghiari? Gustav Béksics răspunde în alt volum intitulat: „*La consolidation intérieure de l'Autriche-Hongrie et son role dans la question orientales*”.

Acest volum apărut în vara aceasta la Paris, — deși nu poartă semnătura lui Béksics, ci trei stele (***) — totuși e ușor de recunoscut autorul de oare-ce repetă aproape cu aceleași cuvinte, multe chestiuni dezbătute în întăiul volum; apoi argumentarea, modul de a privi chestiunea română și slavă din Ungaria, arată îndeajuns, că autorul nu poate fi altul decât Béksics. Se

*) Volumul dlui G. Béksics a apărut anul trecut la Paris, tipărit cu speșele guvernului maghiar ca propagandă pentru mileniu.

vede că Béksics s'a generat să apară întotdeauna numai el singur ca apărător al Maghiarilor în străinătate...

În volumul acesta dl B. scrie la pag. 229:

„Parlamentarismul ungurec este cel mai dezvoltat după cel englez și este animat de o viață cu mult mai intensivă decât a oel al Belgiei, creat pe de întregul de savanții de cabinet”.

Ați auzit cetitorilor de această nouă descoperire?

Sistemul parlamentar maghiar este mai superior decât cel al Belgiei!... Naturaliștrul descoperitor Béksics, pentru a convinge pe străini n'avea, decât să citeze cum se fac alegerile în Ungaria, cu stări de asediu, cu războiul civil, cu răniri și morți etc... Béksics însă vorbește de parlament în funcționarea lui, nu în modul cum se recrutează... De aceea Béksics nu zice nimic despre «inferiorul» sufragiu universal al Belgiei, față cu «superiorul» sistem censitar, cu 2 legi electorale, al Ungariei!...

Dar' pentru-ca cetitorii «Tribunei» se poată aprecia îndeajuns în ce constă superioritatea parlamentarismului maghiar asupra celui belgian, ne vom ocupa de foarte importanta discuțiune ce a avut loc în camera belgiană, relativ la îndreptățirea limbii flamande în publicațiile oficiale alături de cea franceză. Vom face o comparație între modul cum știu Maghiarii se rezolvească în «englezescul» lor parlament din Budapesta, chestiunea limbilor patriei, și cum știu belgienii, în parlamentul lor «neenglezesc» din Bruxella.

II.

Se știe, că în Ungaria îndată-ce un străin vorbește limba maghiară, este transformat în cel mai bun patriot al Ungariei. Așa se explică cum pusderia cea mare de Jidani din Ungaria, azi este «patriotă», ear' Românii cari țin la limba lor maternă, sînt timbrați de „antipatrioți”, de «trădători» și de „conspiratori daco-români în contra statului ungăr” etc. Pe de altă parte se știe că goana cea mare a Maghiarilor, e îndreptată mai cu seamă în contra limbii române.

Deputați și miniștri maghiari spun necontenit în parlamentul din Budapesta, cel cu «viața intensivă», că vor să ajungă la unitate de limbă, adică să nu mai existe în Ungaria altă limbă decât cea maghiară.

În toată Transilvania limba legală și oficială e cea maghiară ca și în Ungaria propriu zisă; în administrație, în justiție, în învățămînt numai limba maghiară se întrebuințează ca limbă a statului. Cu toate-că noi Românii sîntem o populație compactă de peste 3 milioane și contribuim în bună parte la susținerea statului, ni-se deneagă drepturile seculare ale limbii noastre.

Să vedem dacă tot așa se petrec lucrurile și în Belgia, asemenea o țeară, unde nu e numai o singură națiune și unde sînt două limbi mai principale.

În parlamentul belgian deputații flamanzi vorbesc în limba flamandă, nefiind obligați să vorbească franceza.

Dar' în parlamentul maghiar? Altă limbă decât cea maghiară nu e permisă. Este cunoscut ce a pătîit deputatul român Elie Măcelariu în dieta Ungariei din 1867, anul dualismului. Când a început a cuvînta, n'a putut zice în românește, decât două cuvinte: «onotară cașă» — căci a fost împiedecat să vorbească de strigătele și urletele sîlbatece ale deputaților maghiari.

De atunci sigurității deputați români ce au mai intrat în dietă din părțile ungurene, tot au vorbit în maghiarește, căci altă limbă nu li-se permitea.

Eată ce se petrece în neîntrecutul parlament maghiar!

Mergem mai departe cu paralela. În zilele de 18 și 19 Noembrie s'a discutat și votat în parlamentul bel-

gian, îndreptăţirea limbii flamande în publicaţiile oficiale. Discuţia ce a precedat această lege este peste măsură de importantă pentru noi Români, ear' pentru Maghiari o străşnică lecţie.

În articolul viitor vom reproduce această discuţiune după darea de seamă analitică şi oficială a ziarului parlamentar din Bruxella.

Metropolit macedo-român.

— Articol din „Liga Română” —

O chestiune de mare importanţă pentru Români, şi asupra căreia se răspândiseră multe şi felurite versiuni, e chestiunea înfiinţării metropoliei române la Pera şi primirea a 6 tineri români, ca bursieri ai statului în şcolile oficiale otomane.

Înfiinţarea metropoliei, venită în nişte timpuri când ori-cine se aştepta mai puţin la aceasta, a dat naştere la o mulţime de ipoteze, prin care se caută a se arăta cauzele sau mai bine zis insistenţele, care să îndeplinească această mare dorinţă a Românilor.

Înainte de a arăta dintre aceste ipoteze, pe acelea ce au intru câtva posibilitatea de a fi în parte adevărate, vom căuta să elucidăm puţin această chestiune.

Ideea unei metropolii nu e nouă, de mult timp Românii macedoneni au cerut-o şi în 1842 era aproape să se înfiinţeze; în urma intervenirii Patriarhului ecumenic însă, lucrul a rămas în starea de mai înainte; în 1890 o cerere monstră cătră Sultan, iscălită de mai multe mii de Macedoneni, cristalisa dorinţa Românilor; pentru înmănuarea acestei petiţiuni, se alese o comisie de 6 persoane compusă din: *Preotul Haralambie Balamaci, pr. Popa N. Cornătescu, Dr. Popa Tânase Zisu, profesorul Gogeaşani şi comercianţii Hagi Goga şi Scire Hagi*, având de secretari: pe profesorul *G. Atanasescu*.

Delegaţiunea aceasta prezentând petiţia la 1891 şi neputând obţine vre-un rezultat satisfăcător, s'a disolvat deocamdată, rămânând ca continuatori şi luptători în această direcţie numai părintele *Balamaci, Dr. Popa Tânase* şi secretarul *Atanasescu*.

Neapărat, că acestia chiar dacă refuzau cererea, totuşi nu se putea ajunge la un rezultat aşa de îmbucurător ca cel de azi. De aci se vede, că principala cauză a acestui fapt trebuie căutăta în afară de insistenţele Românilor-macedoneni.

Care e însă acea cauză?

Păreră multor Macedoneni e, că Sultanul a cedat dorinţelor după-ce s'a convins de loialitatea, iubirea şi devoiamentul Românilor; deşi conţine o aparenţă de veracitate, totuşi analizând situaţia politică din Turcia şi basându-ne pe precedente aproape identice, putem deduce că ea e falsă.

Într'adevăr, la 1859 când cu înfiinţarea exarhatului bulgar, autoritatea supremă otomană s'a lovit aşa de puternic de rezistenţa Patriarhului ecumenic, încât numai cu sprijinul pe faţă al ambasadorului rus *Ignatiev* a putut reuşi.

Deasemenea în 1891 când s'a acordat trei berate (decrete) de episcopi bulgari, Poarta

avea în spatele ei pe întreaga alianţă, care cerea acest lucru.

Şi acum, când Sultanul intră într'un conflict cu Patriarhul, deşi îl prevedea, ne dă să înţelegem, că insistenţele ce au intervenit au fost cu mult mai mari şi de o forţă întăritoare asupra afacerilor imperiului turcesc.

Aci intervine o explicaţie cu mai mulţi sorţi de adevăr, dată de câteva persoane ce sânt în posibilitate a cunoaşte mai bine lucrul. Ei zic:

E netăgăduită influenţa pe care o are Austria asupra Sultanului.

Austria nu poate vedea cu ochi buni înţinderea panslavismului cătră Constantinopol.

Ea caută a găsi un element puternic de opunere, şi acest element nu poate fi decât Românii. Românii în afară de faptul, că sânt un element de ordine, mai sânt şi străini de rasa slavă. Ei pot fi capabili la un moment dat, cu ajutorul Europei catolice, se pună o stavilă destul de solidă tendinţei cotropitoare a Slavilor.

Estă împregiurările care fac a se bănuia, că Austria a fost diriguitoarea acestui act.

Ori-cum ar fi însă, orideunde ar veni, ceea-ce e principal şi sigur e, că Românii din Macedonia vor câştiga mult.

Până aci ei nu erau recunoscuţi ca individualitate naţională.

Deşi mulţi Români au ocupat şi ocupă funcţiuni însemnate în imperiul otoman, ca *Sava-Paşa, Constantin-Paşa etc*, deşi în urma unui firman al Sultanului *Asis* toate populaţiunile din Turcia erau admise în funcţiunile statului, totuşi Românii nu se puteau bucura de aceste avantaje decât în calitate de Greci; individualitatea lor naţională era întrupată în cea grecească.

Cu înfiinţarea metropoliei însă şi cu acordarea bursei celor 6 tineri, li-se dă Românilor acest mare drept, li-se recunoaşte naţionalitatea lor independentă de a Grecilor.

Acest fapt e cu atât mai îmbucurător, cu cât el va ajuta foarte mult la dezvoltarea sentimentului naţional de acolo şi la salvarea atâtor Români (Grecoman) creşcuţi până acum în spiritul dominaţiunii greceşti.

Întru cât priveşte persoana Metropolitanului *Antim*, lucrul nu este de aşa mare importanţă cum voese a-l prezenta unii. *Metropolitul Antim*, deşi Albanez, deşi a slujit până acum în greceşte, deşi a caterisit la *Cruşova* cu luminări de smolă pe preotul *Cornătescu* fiind că a cântat româneşte în biserică, totuşi putem bănuia şi prevedea, că-şi va da seamă de importantul rang la care e urcat, şi vom avea posibilitatea de a-l vedea filo-român deservit, precum am văzut pe grecul metropolit *Metodiu* din Sofia filo-bulgar, precum vedem pe *Românul Grigorie*, preşedintele sinodului bulgar şi *Metropolit* în *Ruscic*, filo-bulgar deservit.

Ori-cum va deveni însă în viitor, pasul prim şi de ordin capital e făcut. *Instituţia noi o primim; ea ne umple de bucurie, odoi e garanţia cea mai solidă a existenţei în viitor a naţionalităţii române în Balcani.*

Noi din parte-ne credem, că meritul pentru această isbândă a Românilor macedoneni revine, după Sultan, în primul rând *M. S. Regelul Carol* şi oamenilor de stat ai *României*.

Cronică politică.

Războiul din Cuba.

În numărul nostru de Duminecă am adus ştirea, că unul din cei doi capi ai războaiilor din Cuba, *Maceo*, a perit, ceea-ce a produs bucurie mare în toată Spania, mai ales în capitala ei *Madrid*, unde studenţii s'au dat la demonstraţii şgomotoase de câteva zile pentru armată.

Bucuria Spaniolilor e de priceput, căci dela izbucnirea războaiilor de faţă, în *Martie 1895* până la finea lunii *Octombrie*, Spania a trimis întru potolirea *Cabanilor* 42 generali, 640 ofiieri superiori, 5900 ofiieri subalterni şi 160 000 de ostaşi. Numărul armatei operative se ridică azi la 170.000, între cari 20.000 Creoli cubanezi. Pe drum se află încă corabii cu soldaţi astfel, că în curând armata spaniolă de pe insulă se va completa la 200.000 combatanţi.

Numărul războaiilor contra stăpânirii spaniole nu s'a putut constata nici cât de puţin aproximativ, căci ei nici-odată nu păşesc în coloare strînse, regulate, ci duc un războiu aşa zis de *guerilla*, adică apar ca bande şburătoare de câte 1000-2000, cel mult 5000 inşi, în mare parte compuse din Creoli şi Negri, abătându-se asupra trupelor spaniole în mod neaşteptat, din seoin, evitând încăierarea, în câmp deschis. Câţi soldaţi spanioli au căzut dela începutul războaiilor până azi, guvernul stăpânitor nu se laudă, bine înţeles, numai atâta e sigur, că oamenii per nu numai prin armele şi gloanţele luptătorilor pentru independenţa ţerii lor, dar' şi în urma frigurilor şi altor boale specifice cubaneze, ce care indigenii sânt dedaţi şi oşliţi, străinii însă cad cu gramădi jertfe lor.

Şi într'adevăr, războaiii cubanezi nu sânt numai simple bande de tâlhari, sau aventurieri, cu scop de a duce traiu războinic, puştiind şi jefuind ţeara de-alungul şi lalul ei, ci sânt adevăraţi luptători; ei luptă pentru independenţa ţerii lor de Spania, care li stăpâneşte de când cu descoperirea insulei prin *Columb* în 1492, sugând toate bogăţiile pământului şi rodul muncii locuitorilor insulei. Se înţelege, că întreagă ţeara nu numai simpatizează cu războaiii, dar' li şi sprijineşte pe faţă şi pe ascuns cum poate fiecare, hrănind fiecare dorinţa ferbinte de a scăpa odată, după o stăpânire de 500 ani, de sub tutela ţerii-mame, care tot încă vrea şi acum să-i fie pupila ei şi mai departe, slujnică ascultătoare la poruncă şi aducătoare de foloase enorme.

Afară de înşişi fraţii lor netrolaţi în cetele lor, războaiii mai găsesc simpatii şi sprijin puternic moral, ba, pe ascuns şi material, în statele-unite din America, atât ofiicior din partea guvernului, cât şi din partea întregii societăţi. În camera din *Washington* a fost deja de mai multe-ori vorba despre războiul spaniolo-cubanez, cerând totdeauna un număr mare al deputaţilor, ca guvernul să recunoască pe faţă, în mod ofiicior, pe războaiii ca „parte beligerantă” şi să-i tracteze astfel pe baza acestui principiu al dreptului ginţilor. Nu-i vorba, guvernul ar fi voit să îndeplinească dorinţa deputaţilor, a şi făcut de mai multe-ori declara-

ţiuni favorabile războaiilor, dar' până a recunoaşte pe faţă pe războaiii, ca parte beligerantă n'a mers încă până acum.

În sensul acesta s'a pronunţat şi cel din urmă mesaj, dela 7 c. al prezidentului *Cleveland*, zicând, că „în actualele împrejurări nu este posibil, a recunoaşte pe războaiii ca parte beligerantă”. Aminteşte în mod prietenos de „greutăţile cu care au a se lupta Spaniolii făcă cu un inamic, care evită o încăierare pe câmp liber”. Mesajul respinge ideea, că statele-unite ar voi să cumpere insula *Cuba*, până-ce Spania însăşi n'ar da pe faţă astfel de dorinţă; la sfârşit exprimă speranţa, că Spania va da insulei deplină autonomie.

Ultimele ştiri vorbesc de victoriile trupelor spaniole.

Chestiuni şcolare.

Învăţătorii din Sălagiu.

Sibiul, 15 Dec. n.

Articolul „Boala şi leacul”, scris de părintele *G. Stanciu* şi publicat în nrul 251 al „*Tribunei*”, a făcut o impresie adâncă asupra învăţătorilor nostri din Sălagiu, cari au avut nenorocirea să cerceteze milleniul maghiar în *Budapesta*.

Era de prevăzut efectul acesta.

Articolul, scris cu căldură, aspru şi necruţător, avea o basă solidă, *tristul fapt*, care nu se poate nega, că mulţime, cei mai mulţi, dintre învăţătorii Sălagiului, au sârbătorit milleniul, dela care întreg neamul românesc, nu numai că s'a ţinut departe, ci a şi protestat în contra lui.

Faptul acesta, durere, nu se poate desmiuţi, şi de aceea noi am aşteptat ca domni învăţători „millenarişti” să-şi ceară scuze dela publicul românesc, pe care l'a jignit aşa de brusc, şi să promită cel puţin, că pe viitor nu se vor mai abate nici-decum dela linia de conduită naţională.

Acesta ar fi fost unicul răspuns potrivit dela domni învăţători din Sălagiu — sau apoi o dureroasă tăcere.

Cei mai mulţi au ales cel din urmă mod: au tăcut. Unii însă vor să răspundă, şi „răspunzând” încarcă greşeli peste greşeli, care de care mai mare.

E o greşeală generală la noi Români în ceea-ce priveşte modul şi metoda de polemică ziaristică, o greşeală prefăcută aproape de obicei. Amintim acest fapt, — c o împregiurare atenuantă pentru unii domni învăţători din Sălagiu, — pentru-că tocmai acum ni-se prezentă două cazuri caracteristice pentru această generală greşeală, care ar trebui odată stărpită.

Dacă se întemplă, ca cineva să critice ori să facă obiect de discuţie vr'un lucru pe-trecut în stinul vre-unei corporaţiuni, sau faptul săvârşit de mai mulţi, atunci — ţine-te copile. Nu se mai sfârşesc „declaraţiunile” subscrise de zeci de inşi şi protestele pline de indignare, şi garnisite de personalităţi.

De comun aceste aşa numite „rectificări” ori „desminţiri” sânt de 2-3, sau 10-ori mai lungi decât articolul supus „rectificării” ori „desminţirii”.

Asta ar fi în sfârşit cea mai mică greşeală; dar' de comun „declaraţiunile” de „rectificare”, se prefac în formale acuse asupra autorului şi — a redacţiunii ziarului, în care au apărut. Şi întreg aparatul acesta înscenat pentru a „desminţi” sau „rectifica” o aserţiune oare-care este lipsit de obiectivitate, pornit din consideraţii străine de obiect şi plin de personalităţi.

Şi e fatal să fie aşa, dacă vom considera cum se fac aceste operate.

Vom mai avea ocaziune încă să vorbim de acest rău obicei, care trebuie să fie odată stărpit şi din ziaristica noastră. Acum estă un caz concret.

La articolul amintit al părintelui *Stanciu* răspund, acum după 20 zile, 6 domni dintre învăţătorii numiţi „millenarişti”, printr'un articol comun. La început acest articol a fost subscris de 7 inşi, unul însă „şi-a şters ulterior numele.

Articolul nu e o desminţire, pentru-că faptul că s'au dus la milleniu nici domni învăţători nu-l neagă.

Se desmint în el cel mult unele detalii, de pildă se susţine, că nime n'a cântat *Kosuth* nota.

Încolo aproape întreg articolul este curat personalităţi, aşa de grobiane, încât dacă s'ar publica, el ar trebui să devină începutul unei certe grozave, care dacă nu s'ar sfârşit cu bătaie, sau faunta tribunalului, n'ar mai avea nici un sfârşit.

De probă cităm o singură frază.

Se zice adică despre o persoană, care în articol e numit cu numele că: „E mai inferior deci decât hiena, care numai în foame nedumerită scurmă cadavrele...”. Aceasta ocură îndată pe pagina primă. Ce mai urmează de felul acesta, se poate gândi.

Fireşte, că atari lucruri nu se pot publica, — şi noi recomandăm domnilor învăţători, că dacă pot să desmintă faptul, dela care porneşte dl *Stanciu*, să-l desmintă — dacă nu, nici să nu mai încerce a „răspunde”.

Scuze în materia aceasta nu există.

Declaraţiuni despre sentimentele d-lor, promisiuni pentru viitor, totul primim, excusa însă nu se pot.

Ear' dacă vor să discute „receptul” propus de părintele *Stanciu* — atunci poftescă ori-care, — numai să fie obiectiv şi să lase persoanele neatacate. Se înţelege că discuţiunile acestea le pot face singuratici, dar' nu mai mulţi la odată. În materie de polemică obiectivă hotărăşte numărul şi tăria argumentelor, ear' nu numărul — celor-ce le subscriu.

În legătură cu aceasta constatăm la dorinţa dlui *N. Pop* învăţător în *Hidig*, că d-sa a fost la *Pesta*, ce e drept, cu un bilet primit dela inspectorul de şcoli, dar' au de-odată cu convoiul (în 20 Oct.), ci în *Dumineca* de 24 Oct. n. singur. În ziua următoare *Luni*, la 9 ore, a fost în şcoala din *Hidig*, la datoria sa. Luăm la cunoştinţă această împregiurare atenuantă pentru dl *Pop*, precum şi declaraţiunile şi asigurările ce ni-le dă.

FOIŢA „TRIBUNEI”.

IDEI.

Cartea Le Grand

(1826).

De

Heinrich Heine.

Tradusă de *M. Aegea.*

XIV.

(Urmare).

Vezi dară, madame, ce cal îmi procur! Dacă o întâlnesc pe promenadă, inima mi-se înveseleşte, o ca-şi-când deja m'aş pute suli pe cal, cu biciuţa prin aer, îmi mişc degetele, fluier cu limba, fac cu picioarele tot felul de mişcări de călăreţ — hopp! hopp! — burr! burr! — şi stimabila doamnă mă priveşte atât de dulce, atât de înţelegătoare, ne-chiază cu ochiul, suflă din nări, co-hetează cu întreg trupul, face curbe, începe a merge în trapp de căne — şi eu stau atunci cu mâinile încrucişate şi o privesc cu plăcere şi mă gândesc să o călăresc în liber dela început sau nu, să-mi cumpăr o şea engleză sau poloneză — şi aşă-mi departe.

Oamenii, cari mă ved apoi astfel stând nu înţeleg ce mă atrage aşa cătră doamna milionară. Limbi cleveţitoare voiau deja să-l neliniştească pe bărbatul ei şi ti dădeau să înţeleagă, ca-şi-când eu m'aş uita la soţia sa cu ochii unui roşu.

Dar' la *chaise percée*, onest şi cinstit, să fi răspuns: că m'ar ţine de un tiner nevinovat, chiar ceva sfios, care l'ar privi cu

oare-care perplexitate, ca unul care simte necesitatea a se apropia şi totuşi e reţinut de o prostie ruşinoasă.

Nobilul meu cal zicea însă: că aşchimbă o fiinţă liberă, nestăoasă, cavalerască şi salutului meu prevenitor ar însemna numai dorinţa de a fi invitat de noi odată la masă.

Vezi, madame, că eu pot întrebuiţa toţi oamenii şi călădarul meu la adecă e inventarul casei mele.

De aceea nici nu pot da vre-odată faliment, căci pe creditorii mei înşişi i-aş schimba în isoavre de venit.

Afară de aceea, cum zic, trăesc foarte economicos, şed într'o odaie tristă şi posomorâtă din strada *Düster* — dar' o sufer bucuros, aş pute numai dacă aş voi, să şed în grădina cea mai frumoasă, chiar ca şi amicii şi iubii mei; ar trebui să realizez numai clienţii mei de vinars.

Acesti din urmă, madame, constau din fricuri decăzuţi, codoşi stricaţi, birtaşi, cari înşişi nu mai au ce bea şi mânca, toţi golani, cari ştiu afla locuinţa mea şi pentru un bacşiş bun îmi povestesc cronica scandalurilor din pătrarul lor.

Madame, te miri că nu-i dau odată pentru totdeauna pe uşă afară? — Ce şi cu-geţi, madame! Oamenii acestia sânt florile mele. Le vou conscrie odată în o carte frumoasă, din honorarul căreia îmi voi cumpăra o grădină şi cu feţele lor sofi, galbine, vinete şi multicolore deja acum îmi apar ca florile grădinii acesteia. Ce-mi pasa, dacă nasurile străine susţin, că aceste flori ar mirora după chimin, tutun, caş şi viţii! nasul meu propriu, hornul capului meu, în care fantasia se urcă şi coboară ca hornul, susţine contrarul, el la acei oameni nu miroasă

alteceva decât trandafiri, iasmin, viorele, lacrimoasă. — O, cât de voios voi şeda odată dimineaţa în grădina mea şi voi asculta cântecul păsărilor, şi-mi voi încălzi la iubitul soare membrele şi voi înhala mirosul proaspăt al naturii verzi, şi prin privirea florilor îmi voi aduce aminte de golaniile cei vechi.

Deocamdată însă şed în strada *Düster* în odaia mea întunecoasă şi mă îndestulec a căta în mijlocul ei pe cel mai mare obscurant din ţeară. — „*Mais, est ce que vous verrez plus clair a lors?*” Evidentement, madame — dar' să mă înţelegi bine, nu acă pe însuşi omul ci numai lampa cristalină, care vou cumpăra-o din honorarul, ce-l voi conscrie din el. Însă, eu cred, că ar fi şi mai bine, şi că în ţeara întreagă s'ar face lumină, dacă a-i spânzura obscuranţii în natură. Dacă însă nu-i poţi spânzura, trebuie stigmatizată. Vorbesc earăşi în sens figurat, eu stigmatizez în *effigie*. Fireşte, domnul de *Alb* — e alb şi nepătat ca un crin — a lăsat să i-se spună, că eu aş fi povestit prin *Berlin*, că el în adevăr ar fi stigmatizat; nărodul din această cauză s'a pus de a fost cercetat de superioritate şi a căpătat în scris, că n'ar avea nici o emblemă pe spate, acest document negativ de emblemă îl ţine ca o diplomă, care trebuie să-i deschidă uşile societăţii celei mai alese, şi s'a mirat, când a fost totuşi dat pe uşă afară, şi strigă şi se răsleşte la mine şi vrea să mă împuşte, unde mă va afla, cu un pistol umplut.

Şi ce crezi, madame, că fac eu? Madame, pentru acest nărod, adică pentru honorarul ce-l voi conscrie din el, îmi voi cumpăra un butoiş de vin dela *Rhin*. O spun aceasta, ca nu cumva să crezi, că m'ashi bucura de nenorocirea altuia, fiindcă sânt aşa

de vesel, când îl întâlnesc pe domnul de *Alb* pe stradă. În adevăr, în el nu ved decât vinul meu dela *Rhin*, îndată-ce-l ved, mă înseninez, şi involuntar cânt încet: „*Tata Noe cel bătrân*”, „*Îmi place beutura*”, „*Copilă dela munte*”. Vinul meu însă se uită acru şi asta se crezi, că constă numai din venin şi amăreală, dar' te asigur, madame, e un vin curat; deşi nu poartă sigil, fiecare cunoscător îl ştie preţul; cu bucurie vou începe acest butoiş, şi dacă va ferbe prea tare şi ar voi să se spargă cumva, îl voi lăsa să-l încungiere dela magistrat cu câteva cercuri de fer.

Vezi dară, madame, că din cauza mea nu trebuie să fi îngrijită. Eu toate întemplările din lume le pot aştepta în linişte. Domnul m'a buncăntat cu bunuri lumeyti şi deşi nu mi-a furnisat vinul de-adreptul în pivniţă, îmi permite să lucr în via lui, n'am decât să culeg strugurii, să-i store, să las mustul să fearbă şi am un dar dumnezeesc; şi deşi nu-mi zboară nărozii fripti în gură, ci îmi es de comun cruzi şi neciopliţi înainte, totuşi ti ştiu până atunci invirti pe frigare, până devin congestibili. O să-ţi riză inima de bucurie, madame, când vou da odată o masă. Madame, ai să lauzi bucătăria mea. Va trebui să recunoşti, că tot aşa de pompos îmi ştiu ospăta satrapii, ca marele *Ahasveros*, care era rege dela *India* până la negrii, peste 127 provincie. * Vou ucide hecatombe fatregi de nărozi. Marele filohorică, care, ca odinioară *Joe*, cerşeşte graţia Europei în statura unui bou, îmi furnisează friptura de bou. Un dramaturg melancolic, ** care pe scân-

durile, cari representă un trist imperiu persic, ne-a arătat un *Alexandru* trist, îmi va servi un frumos cap de porc, ca de obicei surizând dulce-amar, cu o felie de lămâie în gură şi acoperit de bucătăreasa bună cu lauri; cântăreţul buzelor de coral, gruzazilor de lebedă, pădurilor, a sărutărilor şi asesorilor, adică *H. Clareu*, sau cum îl numesc pielea bernhardinene. „*Tata Clareu*! *Clareu* al nostru!” acesta îmi furnisează toate acele bucate, pe cari le ştie descrie în *bordeluşurile* *** sale anuale cu fantasia unui bucătar nărod, şi ne mai dă şi o bucată specială cu sălătă; o damă mică şi uscată dela curte, din care numai capul îl poţi mânca, ne serveşte o mâncare analogă anume spargă; şi nu vom duce lipsă de cărnaţi din *Göttingen*, de carne afumată de *Hamburg*, de limbă de bou, peşti şi tot felul de gelée, omleturi berlineze, prăjituri vieneze, confiture.

Madame, îmi-am stricat deja stomacul în cuget. Dracul să ducă lăcomia aceasta! Eu nu pot mânca mult. Mistuirea mea e rea. Capul de porc influenţează asupra mea, ca asupra întregului public — trebuie să mă mănânc o salată à la *Wilibald Alexis*, aceasta curăteşte.

O! nefericitul de cap de porc cu sance-ul şi mai nefericit, care nu are nici gust grecesc, nici persic, ci de ceaiu cu săpun verde. — Chemaţi-mi pe milionărodul meu!

(Va urma).

* Vezi cartea *Esther* 1.1. şi urm.

** *Fried. de Uchtritz* (180-188): *Alexandru* şi *Daria*; Tragedie în 5 acte. Apărut la 1827 în *Berlin*.

*** *Humor* şi *Serios*, colecţiunea poveţilor şi novelor sale în 4 volume, cari au apărut în anii 1820-1828.

Chestiuni bisericești.

— Adaus la chestiunea: „Cum se administrează diecesă Gherlei și a Orăzii-mari? —

Din diecesă Orăzii-mari, August n. (Urmasre).

Ce atinge învățământul în cele 40—50 școli unite și mai multe neunite imi vor re-proșa domni preoți, că dascăli poartă vina. Eu nu conced. Parochul e director local; controleze în fiecare zi în timp de 6—7 luni cât ține școala la sate. Nu fie discal în sat, fie numai a celor, care nu știe precup nimic, numai rugăciunile și literile, dar țină preotul la ce e îndatorat regulat în fiecare săptămână: cele două ore de religie la cei mici, — dela anii 6—12, și la cei adulți dela anii 12—15, măcar numai o oră la săptămână. Eu îndreptez pe fiecare preot, că în acest restimp de 9 ani fiecare școală va pute să nu numai studiul religiei, ci și alte multe și folositoare.

Mare parte dintre noi nici nu controlăm, dar nici nu împlinim datorința cu cele două ore de religie. Și cu toate acestea recurgem la parochii mai bune, sub pretext că le merităm. Care este meritul? Dăm Veneratului consistor și bunului Episcop spargere de cap, că ce vor face cu săracii recurenți de preoți; ba bunul Episcop deschide chiar și punca ca să le mai infunde jeliurile. Eu cred, că mai potrivit ar fi, dacă ar deschide evangelia dreptății și canoanele, apoi ar îndrepta cărja puterii și ar trăsni în aceia, cari nici cele două ore de religie nu și le împlinesc.

După expunerea atâtor rele va zice cineva, pentru-ce Excelența Sa Episcopul nu pune capăt acestora, că are putere și trebuie să le știe?

Excelența Sa are bunăvoință, dar nu poate totul, pentru-că e ocupat cu regularea, guvernarea, îngrijirea vastului domeniu, asupra căruia inundează mulțime de locuste de tot felul. Numai cu îngrijirea deosebită ce-i dă a putut Excelența Sa face, ca pe seama diecesei în timp de 10 ani să asigure din venitul de 60 mii de fl. la an, un fond „Pavilion” de o jumătate de milion, pe când pentru lipsa de sale private și casnice i-a fost destul la an 10 mii de florini, ceea-ce altor domni de rangul Excelenței Sale abia le ajunge pe o lună. Anii primi ai episcopatului nu se pot nici lua în considerare din punctul de vedere al venitului, pentru-că domeniul a fost deranjat, încurcat cu tot felul de procese și datorii provocate prin nebăgarea de seamă, viața luxoasă, comodă și morboasă a antecesurului sau Oltean.

Excelența Sa actualul Episcop își conduce și administrează domeniul însuși, nu prin neamuri; apoi nu duce nici un lux, așa că speranță avem, că în timp de câțiva ani, de va trăi, fondurile diecesane depuse de Excelența Sa Episcopul Mihail Pavel vor ajunge la suma de un milion. Ajute-i Tatăl Sfânt. (Finea va urma).

REVISTA PRESEI.

Presă română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 266) vorbește despre „adresele unguerești”, constatând, că tânguirea e generală în contra „liberalismului ovro-maghiar, cu care ne-a bătut vitregă soartă”. Se întreabă apoi că de ce tânguirile, — ales ale lui Apponyi, — nu au mai bune rezultate? și răspunde astfel:

— „Pentru-că nu sînt în stare să se ocote curată însuflețire a poporului, de oare-ce stînd pe baza principiului nedrept și neuman al exclusivismului de rasă, le este cu nepuțință a găsi mijlocul adevărat de leuire, care trebuie să fie același, pentru poporul maghiar, ca și pentru celelalte popoare, — ori doară nu este invederat și din experiențele de până acumă, că nu poate fi nici pentru poporul maghiar adevărată libertate, pînă-cînd celorlalte popoare li-se va măsura cu altă măsură, fiind scurta în drepturile și libertatea lor?”

Dreptatea (nr. 266) începe o serie de articoli sub numirea „Pasivitatea noastră”, în cari se desvoată niște idei, și se scot la iveală vederi, pe cari „Dreptatea” declară din capul locului că nu le împărtășește. Scriitorul zice că: „chestiunea pasivității noastre e o chestiune dela care atrînd întreg viitorul luptelor noastre, (!! Redacțiunea „Tribuna ei”), care încă de acum trebuie dezbătută și judecată bine și cu temei. Și acum, după-ce aleggerile au trecut, și viitoarele aleggeri sînt așa departe — cel puțin la aparență, — putem discuta calm și obiectiv despre activitatea noastră (!), fără de a avé teamă, că prin vederile noastre am tenta poporul de a părăsi pasivitatea și a merge la urmă înaintea de ce vor grăi și hotărî ce-i de făcut, — forurile competente!”

CRONICĂ

Sibiu, 15 Dec. n. 1896.

AA. LL. Regale Principele Ferdinand și Prințesa Maria și-au amnat sosirea în România. Se crede însă, că vor sosi în săptămîna viitoare.

Inaugurarea noului teatru din Iași. Pentru sărbările de înagurare ale noului teatru, fixate pe Duminică trecută, s'a stabilit următorul program: La sărbare iau parte toate autoritățile, precum și un număr de 500 invitați. Seara reprezentație festivă în folosul săracilor. Teatrul decorat cu drapelul și imbrobit cu brad. La partea proeminentă a teatrului se arborează un drapel lucrat cu deosebită artă, care va fi dăruit de comună societății dramatice, ca amintire de această sărbare. — Primarul din Cernăuți, invitat fiind, a promis că va asista la înagurare.

Votul universal în România. Mai mulți deputați români, în frunte cu domni V. G. Morțun, V. Kogălniceanu, Gorgos, Delimarcu și Vintilă Rossetti, au format o ligă pentru votul universal, și au și pornit acțiunea pentru a-și câștiga aderenți.

Memorandul medicinștilor din Budapesta. Consiliul profesoral al facultății de medicină din Budapesta, a primit dela ministrul de culte un rescript foarte semnificativ, prin care i-se atrage atențiunea, ca în afacerea memorandului medicinștilor să judece „cu deplină obiectivitate”, „să nu-și uite de sentimentele de colegialitate față de profesorul atacat” și „să ție în considerare meritele mari câștigate de Kovács pe terenul științei maghiare”. — Afacerea memorandului nu s'a resolyat încă definitiv în ședințele profesorale. Intre medicinștii provocați mare agitație faptul, că dela demonstrațiile lor încoace localul facultății e neconcentat percură de detectivi, așa că Dr. Kovács își ține prelegerile sub paza poliției. Medicinștii vor cere dela rector depărtarea detectivilor. — Profesorul Kovács a publicat în revista Gyógyászati, că rapesește din șirul colaboratorilor ei. Redactorul-editor al revistei, Dr. Schöcher, notează la aceasta, că e mulțumit de declarația Drului Kovács și pentru-că astfel i-se face posibilă redactarea independentă a revistei.

Filosofie — pe note. Compositorul german Richard Strauss, faimos prin simfoniele sale extravagante, a pus pe note opul lui Nietzsche „Also sprach Zarathustra”.

Procesul „Vulturului”. Procesul de calomnie și vătămare de onoare intentat de domnul Stefan Pacurar, avocat în Sibiul, dlui Iustin Ardeleanu, redactorul „Vulturului”, se va pertracta la 21 Decembrie n. înaintea curții cu jurați din Oradea-mare. Mai mulți avocați români din Oradea refuzănd primirea procesului, acuzatorul va fi reprezentat de avocatul Bössörényi Géza. Apărător va fi dl Nicolae Zigre.

Necrolog. Subscriși cu inima frîntă de durere, în numele lor și al tuturor consăngeniilor anuți, că prea iubită soție, mamă și soră, Maria Crișan nasc. Pop, după un morbo greu și îndelungat, provăzută cu sîntețele sacramente ale muribunzilor, în 13 Dec. st. n. a. c., la 11^{1/2} ore a. m., și-a dat bîndul și nobilul seu suflet în mâinile Creatorului, în anul 46 al etății și al 26 al fericitiei sale căsătorii. Teiuș, la 13 Decembrie st. n. 1896. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! Stefan Crișan, învățator emerit., ca sot; Cornel, Stefan și Virgil, ca fii; Iosif Pop de Tövis, căpitan ces. reg., ca frate.

La noul scandal din Szentes. Ziariștul Pinter Gyula, despre a căruia incriminare am luat ieri știre, a enunțat printr-un ripoter din Budapesta, că învinuirea de defraudare ce i-se face, nu-i decât o calomnie sfruntată.

„Povestea Vorbii”. A apărut nrul 3 cu următorul sumar: Legenda (poesie), de George Coșbuc. — O zi pe stradă, de Ioan Gorun. — Miragiu (poesie), de Artur Stavri. — Ucigușa (novelă), de Artur Gorovei. — S'a revărsat riul (poesie), de St. O. Iosif. — Vânătoare, de Evan. — În grădină (poesie), de E. Murnu. — Semnele vremii, de Sandu. — O fată, (poesie) de A. Steuerman. — În declin (noveletă), de Al. Antemireanu. — Numai unul (poesie), de Radu D. Rosetti. — Că bine zici (snoavă), de Dumitru Stănescu. — Din predicile doamnei Kaudel de Hassan. — Pastel, de St. O. Iosif. — Frumuseța femeii, de Flamarion.

Corabie perdută. Corabia engleză Marthé, care plecase în Septembrie din Nazaire la Liverpool, a dispărut fără de urmă. Acum de curînd a fost oficios declarată de perdută. Din personalul corăbiei n'a scăpat nimenea.

Emigranți înecați. Din Brema se vestește, că vaporul Salter, care călătoria spre Brasilia, s'a scufundat. Toți pasagerii și marinarii s'au înecat. Nenorocirea s'a întîmplat aproape de Las Pasomas, spre Nord dela gradul Corubedo. Personalul consta din 66 inși, numărul călătorilor se urca la 224, între cari un German, 25 Galițieni, 113 Ruși, 10 Italiani, 65 Spanioli, — La țermurii spanioli s'a întîmplat încă o nenorocire. În urma unei furtuni turbate, vaporul „Kinstor” asemenea s'a scufundat. Peste 100 de oameni s'au înecat. Se crede, că s'au întîmplat multe vasfrângeri.

Ziarele din Budapesta. Numărul ziarelor, cari apar de present în Budapesta, este 27. Dintre acestea — scrie „K-r” — numai vre-o 6 sînt pur guvernamentale, celelalte mai toate opoziționale.

Drama din Szombathely. Din Szombathely se comunică un nou amănunt asupra sîngeroasei drame, al cărei erou a fost căpitanul Petak. În urma stricteii tănuiri, abia acum s'a aflat, că afară de căpitanul Petak, soția sa, locotenentul Kolb și sublocotenentul Bezéedy, a mai fost rănit un oficer, care încă se afla la casa atentatorului. Petak a pușcat și asupra acestui oficer și glonțul i-a rănit soldul. La aceasta oficerul se depărtă fugind din casa, se urcă într-o trăsură de dinaintea pavilionului oficeresc și mîră în oraș. Aici s'ari din trăsură și dispără fără urmă și fără a spune un singur cuvînt vizitului. Sângele-i țșnea neconținut din rană; perinile trăsorii rămăseră pline de sânge. Judecătorul militar a pornit cercetare și în această direcție. — În casarma de cavalerie din Szombathely a avut loc alaltăieri un sîngeros duel între un locotenent și un sublocotenent. Ambele părți au fost grav rănite. În oraș s'a răspîndit vestea, că duelul ar fi rezultat din cazul lui Petak.

Fetiță maniacă. În comuna Dozmat, lângă Szombathely, gendarmii au arestat alaltăieri o fetiță de 13 ani, care — în mania sa — aprindea de ardatul case, grajdului, șurii etc., și mai ales pe cele ale rudeniilor sau patronilor ei. Catarina Horváth — așa se cheamă nefericita — a comis din 8 Iunie încoace 14 aprinderi, cari au consumat 17 case și 40 sidiri laterale, pricinuind o daună de peste 400.000 fl. Fetița a mîrșit plîngînd înaintea locotenentului de gendarmi, că instinctu-i irezistibil a îndemnat-o la aprinderi. În temnița nefericita a fost cuprinsă de un violent atac de epilepsie.

Defraudare enormă. La oficial de vamă din Messina s'a descoperit o defraudare enormă. Funcționarii oficiului expedan mărfurile străine, ce sosiau din Genua, ca mărfuri indigene și astfel au păgubit tesaurul public cu multe milioane. 17 funcționari au fost condațiați, 12 arestați.

Deportarea la Siberia, pe cale administrativă va fi probabil sistată, — se anunță din St. Petersburg. Ministerele interesate și-au trimis deja părerea la ministrul de justiție, care pe baza acestora își va înainta la consiliul țerii raportul, împreună cu proiectul de lege corăspunzător.

Papacosta et comp. Ieri s'a început înaintea curții cu jurați din Viena pertractarea procesului „cassarilor” internaționali Papacosta, Affidakis, Stahlo, Pribojan, Glisi, altfel Ioan Ristic, cari au comis 12 furturi cu spargere. Procesul va dura întreagă săptămîna.

Dispariția unei domnișoare. De vre-o 10 zile a dispărut din Galați o domnișoară anume Liseta, fiica dlui Abramoff din acel oraș. Copila, care a crescut la institutul de călugărițe din Galați, doria să treacă la catolicism și să se facă călugăriță. Părinții ei banuiesc, că fata lor a fost trimisă la Paris în acest scop. Abramoff a adresat o plîngere parchetului de Covurlui.

Știri mîrșite. Br. Fidh Miklós, ales deputat, a fost absolvat de postul de comite-suprem al comitatului Albei. — În Bordeaus, la gara de Sud, a izbucnit zilele trecute un foc violent: arhivele și actele comptabilității au fost distruse. — În Xeres s'a dărîmat Joia trecută o casă, acoperind peste 100 de persoane; s'au găsit deja 11 cadavre.

Aforisme politice.

— Una la zi. —

Există acea indiferență esențială între un metafisician, care prin meditare în cabinetul seu descopere adevărul în toată golăteata sa, și între un bărbat de stat, care e dator să țină cont de antecedente, de dificultăți, de obstacole; este zic acea diferență între instructorul poporului și administratorul politic, că acela nu se cugetă decât numai la ceea-ce e, ear' acesta se preocupă de ceea-ce poate fi. Mirabeau.

Mai nou.

Noue prigoniri.

Domni Ioan de Preda, adv. Zaharia Boiu, asesor consistorial, Onoriu Tilea, inginer, Dr. Octavian Russu, avocat, Dr. Amos Francu, avocat și Dr. Nicol. Vecerdea, avocat, toți locuitori în Sibiul, sînt citați pe mîne, 16 Decembrie nou, la poliția locală, unde vor fi trasi la răspundere pentru convocarea conferenței electorale cercuale pe 23 Octomvrie nou aici în Sibiul, în scopul de a alege delegații pe seama conferenței generale. Tragerea la răspundere a numiților domni se face pe baza ordinului fostului ministru de interne Hieronymi, cu care partidul nostru se declară de disolvat. Notăm, că conferența din întrebare nu s'a ținut, fiindcă a fost oprită, tot din partea poliției locale.

Bibliografie.

La librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiul, se află următoarele cărți:

- „Memorial”, Archiep. și Metropolitanul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. 1.30
„Doina”, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu „ — 28
„Critice” 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I și II a 2 fl. — cr. „ — 4.—
„Poveștile Bănătuului”, de Căntana „ — 30
„Literatura popor. română”, de Gaster „ 2.50
„Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou”, de Dr. Iuliu Olariu „ 2.50
„Cersitorul”, dramă în 2 acte de Livescu „ — 50
„tudii Critice”, de Ghera. Vol. I și II a 2 fl. 20 cr. „ 4.—
„Higiiena română”, de Dr. Leo Murășianu „ 1.—
„Izvoade”, de Demetrescu „ 4.—
„Trandafiri și vioarele”, de Pop-Reteganel „ — 60
„Din Moldova”, schițe de Kotzebeue „ 1.—
„Floarea din Firenze”, de Livescu „ — 50
„Istoria Românilor sub Mihai-Vodă-Viteazul”, de Nicolae Bălcescu „ 2.—
„Trăvnițe”, 10 piese Slovecești Vol. I și II a 1 fl. 50 cr. „ 3.—
„Scrierile părinților apostolești”, de Dr. Iuliu Olariu „ — 70
„Merinde dela școala”, de Popa „ — 60
„Despre influența împregiurării”, de Panaite Zosin „ — 50
„Memorii din timpul rășbolului”, de Georgescu „ — 88
„Pui de lei”, poesii eroice, de Iosif Iosif „ 1.—
„Luceafărul”, de Macedonski „ 2.—
„Copii de pe natură”, de Negruzzi „ 1.50

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Căendarul zilei.

16 Dec. n. 1896

Iulian: † Mucenica Varvara.

Gregorian: Adelaida.

Soarele: răsare 7.57, apune 4.18 m.

Buletin meteorologic.

Sibiul, 15 Decembrie n. 8 ore dimineața.

Table with 4 columns: Observații, Diferența din presință, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția și vîntului.

Din țeară 12 Dec. n. 9 ore dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presință atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vîntul (direcție și tăria).

Sosiți în Sibiul.

În 15 Decembrie n. 1896.

Hotel „Împăratul Romanilor”. I. Servin, colonel din Brașov Reiner din Viena, Calame și Klopfer din München, ingineri. Hilpstein din München, M. Gueseni din București, Gehmacher, Stern și K. Pollak din Viena, toți comercianți. Zoner, comerciant din Budapesta. Lani din Cinci-biserici și Henning din B. eitenholz, voiașgiori.

Hotel „Meltzer”. Berger, voiașgior din Budapesta. Grigoriu, neguștor din Brașov. I. Gotsmann, econom din Szedinka. M. Hertz, p-ivatier din Viena.

Teatru orașeneso în Sibiul.

Mercuri, 16 Decembrie n.

„Die kleine Schäfchen”. Operetă în 2 acte, de Armand Liorat.

După aceea:

„Die Schulleiterin”. Comedie de Emil Pohl.

Începutul la 7 ore seara.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 12 Dec. n. 1896.

Table with multiple columns: Sămînțe, Prețul per 100 chilogr., and various commodity prices.

Table with 2 columns: Producție și vânzare, and prices for various goods.

Table titled 'Cursul pieții din Sibiul' showing exchange rates for various currencies and goods.

Table titled 'Bursa de Budapesta' showing market data for various commodities and financial instruments.

Table titled 'Bursa de Viena' showing market data for various commodities and financial instruments.

Table titled 'Bursa de București' showing market data for various commodities and financial instruments.

Editor și redactor responsabil: Teodor V. Păcățian. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressanddt.

Nr. 1397/1896.

Dreptul de vînat

de pe întreg hotarul comunei **Cacova** (lângă Seliște), de care sînt și munții comunali **Usbea** și **Giurcani**, aflatori peste **Frumoasa**, se dă în **30 Decembrie 1896 c. n.**, la **10 ore a. m.** pe 6 ani următori în arîndă prin licitațiune publică, în cancelaria comunală din **Cacova**.

Cacova, 8 Decembrie n. 1896.

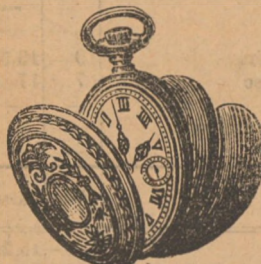
[2895] 1-3

Oficiul comunal.

Telegramă din Viena.

Spre a face accesibile renumitele oroloage de aur patent și publicului mare, firma subscrisă, recunoscută de reală și solidă, s'a hotărît a vinde acest orologiu dimpreună cu 19 obiecte prețioase până la sfîrșitul lunii următoare oricui pe un preț ne mai pomenit de bagatel: **6 fl. 75 cr.** [2843] 2-2

Un orologiu remontoir, de buzunar, pentru domni, de aur patent, cu trei capace. Trebuie tras la fiecare 24-30 ore. Gravă și ciselat bogat. Suplinește pe deplin un orologiu de aur, cu garanță de 5 ani pentru mersul regulat.

- 1 lanț de orologiu, de aur patent, cel mai nou fason, cu carabină.
- 1 punguță frumoasă și durabilă.
- 1 cutiaș de buzunar, excelent, cu trei limbi fine.
- 1 inel imitație de aur, cu similitudină.
- 2 bumbi pentru mangete, imitație de aur, cu copii patent.
- 5 bumbi de căneșe, imitație de aur.
- 1 ac de cravată, imit. de aur, cu o peatră fină.
- 1 notes etern.
- 1 dosă veșnică pentru lemnușe.
- 1 creion cu aparat mecanic, care se poate folosi și ca joujou.
- 4 obiecte de lux, cari produc pretutindeni veselie și cari altcum se vînd cu 1 fl. 50 cr.

Toate aceste 20 de prețioase obiecte e îndatorată firma subscrisă să le expedize fiecărui om pentru numai 6 fl. 75 cr., dar numai până la sfîrșitul lunii viitoare.

Ce nu convine, se schimbă bucurios sau se înapoază banii; astfel riscul e exclus. Se pot procura prin trimiterea banilor înainte sau prin rambursă dela

Rabinowicz,
Wien, I.

Maximilianstr. 3. II. T.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vînzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vînzare opul premiat și publicat de

CARTEA DURERII

DE **EMIL BOUGAUD.**

TRADUCERE DE **IACOB AFIN NICOLESCU.**
Editor: **Dr. E. DĂIANU.**

Prețul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

„Această carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apșa printr'un circular special.

Toamă a apărut și se află de vînzare la „Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu:

GESTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

ȘI

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

ÎN

UNGARIA

DE **AUREL C. POPOVICI.**

Prețul 50 cr. v. a.

cu trimitere postală 55 cr. v. a.

A apărut și se află de vînzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de **Sava Popovici Barcianu.**

Edițiunea a cincea

revidată și completată

de

Dr. Daniil Popovici-Barcianu.

„Această gramatică atât de bine întocmită, avînd la fine și un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vînzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

„Acest op., care se extinde pe 216 pagini, cuprinzînd cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda“ de Bodok

care după experiențele făcute s'au dovedit ca o apă medicinală prea eficientă și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maldieile stomacului, a rinichilor, a beșiciei udului și ale organelor respiratoare etc.** [1789] 90-100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul **I. B. Misselbacher sen., Cluj; Segesváry és társai, Déva; Balog Gyula, Orăștie; Németh János, în Brașov** deposit propriu strada Căldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA“:

Josef György,

(comit. Hármszék). **Bodok.** (Transilvania).

Pilulele curățitoare de sînge

numite mai demult pilule universale ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru-că în adevăr există multe boale, în care aceste pilule au confirmat efectul lor în adevăr excelent.

De mulți ani aceste pilule sînt pretutindenea lățite și puține familii vor fi în cari se lipsească o mică proviziune din acest excelent mijloc de casă.

De mulți medici aceste pilule au fost și sînt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor boalelor, cari se nasc din *mistuirea rea și din obstipațiune*, ca: *perturbațiuni în circulațiunea ferii, boale de ficat, slăbirea mațelor, colică, congestiuni de sînge la creeri, hemoroizi etc.*

Prin însușirea lor curățitoare de sînge ele sînt de efect cu deosebire bun la *anemie* și la boalele rezultate din aceasta, ca: *gălbănirea, dureri de cap* nervoase etc. Afară de aceea aceste pilule curățitoare de sînge lucră atât de domol, încît nu causează nici cea mai mică durere, și prin urmare pot fi luate fără grije și de persoanele cele mai slabe și chiar și de copii.

Aceste pilule curățitoare de sînge se produc veritabile singur numai în farmacia la „Mêrul de aur al imperiului“ a lui **I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15, Viena**, și costă o șatulă cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 șatule costă fl. 1.05, trimitere francată cu rambursă fl. 1.40. Trimițîndu-se bani înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20. Mai puțin ca o ruletă nu se poate expeda.

NB. În urma lățirii lor mari aceste pilule sînt imitate sub cele mai diferite forme și numiri; ne rugăm deci a cere apriat *pilulele curățitoare de sînge ale lui I. Pserhofer* și a considera numai pe acelea de veritabile, a căror instrucțiune de întrebuințare este provăzută cu iscălitura **I. Pserhofer** și care poartă pe inscripția coperișului aceeași iscălitură cu scrisoare roșie.

Dintre nenumăratele scrisori, în cari consumenții acestor pilule mulțumesc pentru sănătatea redobîndită după cele mai diferite și mai grele boale, lăsăm să urmeze aici numai puține, cu observarea, că ori-cine, care le-a folosit numai odată le recomandă mai departe:

Köln, 30 Aprilie 1893.
Stimate Domnule Pserhofer! Fii atât de bun și trimite-mi earăși 15 suluri din neîntrecutele D-Tale piluri pentru curățirea sîngelui, cu rambursă postală, și prin aceasta îți exprim sincera mea mulțumită pentru puterea miraculoasă a pilurilor D-Tale.
Timează cu înaltă stimă **Francisc Pawlistik, Köln Lindenthal.**

Hrasche, lângă Flödnik, 12 Septembrie 1887.
Stim. Domn! Voea lui D-zeu a fost că 'mi-a venit în mâni pilulele D-V., ear' acum Vê scriu despre rezultat: m'am fost rîcit în patul nașterii, așa că n'am mai putut lucra nimica și acum sigur aș fi deja moartă dacă nu m'ar fi scăpat miraculoasele D-Voastre pilule. Dumnezeu s' De binecuvînteze de o mie de ori pentru aceasta. Am încredere, că pilulele D-Voastre m'vor vindeca de tot, precum au dat și altora sănătatea.
Teresa Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decembrie 1887.
Stimabile Domn! Vê exprim cea mai călduroasă mulțumită în numele mătușei mele de 60 de ani. Aceasta a pătimit 5 ani de catar cronic de

stomac și de boală de apă. Vieșta fi era chin și se credea deja perdită. Din întîmplare a căpăt o șatulă din exceleentele D-Voastre pilule curățitoare de sînge și după întrebuințare mai lungă a acestora s'a vindecat.
Cu distins respect **Iosefa Weinzettel.**

Eichengraberamt, lângă Gföhl, 27 Martie 1889.
Stimabile Domn! Devotat subscrisul m'rog a-mi trimite încă odată 4 rulete din pilulele D-Voastre intr'adever folositoare și exceleente. Nu pot între-lăsa a Vê exprima deplina mea recunoștință despre valoarea acestor pilule, care le voi recomanda cu toată căldura tuturor bolnavilor ori-unde voiu avê privilegii. Despre această mulțumită a mea Te împuternicesc să faci ori-ce întrebuințare publică.
Cu distins respect **Ignatie Hahn.**

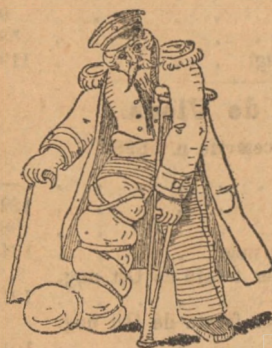
Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-austriacă, 8 Octomvrie 1888.
Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 șatule din pilulele D-Voastre universale curățitoare de sînge. Numai miraculoaselor D-Voastre pilule am s' mulțumesc că am scăpat de o boală de stomac, care m'a chinut 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici-cînd din casa mea și Vê exprim prin aceasta cea mai călduroasă a mea mulțumită.
Cu cel mai mare respect **Anna Zwickel.**

Leac succes garantat!

În contra: **reumatismului, aprinderii șirii spinării și a altor dureri reumatice este renumitul**

„Hindostan“;

care vindecă și cele mai învechite dureri. Deja la primele încercări se simte un succes însemnat. „Hindostan“-ul este un product indie, vegetal și a vindecat de cînd este mii de suferințe de cele mai învechite.

Numeroase recunoștințe și scrisori de mulțumită.

Prețul unui flacon original 1 fl., unui flacon dublu 2 fl.

Sê expedează dacă se trimite banii înainte, sau cu rambursă.

Bettelheim și Rink, Budapesta,

16. Váci-ut 16. II. 30.

[2820] 2-2

„LUGOSANA“

instituit de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

- a) Depuneri cu anuț de 30 zile cu 5%;
- b) „ „ „ 60 „ „ 5 1/2%;
- c) „ „ „ facute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat. După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndata la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 45-

Direcțiunea.

Licier de plante alpine de **W. Ottm. Bernhard** din Lindau în contra tuturor suferințelor de stomac. Un flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr.

Alife americană în contra podragei, cel mai eficient mijloc în contra afecțiunilor podragoase și reumatice: ca dureri pe șirul spinării, junghiuri în picioare, ischias, migrene, durere nervoasă de dinți, dureri de cap, junghiuri în urechi, fl. 1.20.

Balsam miraculos englezesc, un flacon 1 fl. 50 cr.

Fiakerpulver în contra catarelor, reușelei și tusei, 1 șatulă 35 cr., trimitere francată 60 cr.

Spirit de bucate cu și fără sare 1 flacon 70 cr.

Balsam de degerături de **I. Pserhofer**, de mulți ani recunoscut de cel mai bun remediu în contra degerăturilor de tot felul, precum și în contra ori-și-cărui fel de rane învechite. 1 borcan 40 cr. cu trimitere francată 65 cr.

Kola preparate a lui **Stoll** mijloc excelent pentru întărirea nervilor, pentru bolnavi de stomac și contra boalelor de mat. 1 litru Elisir Kola sau vin 3.-, 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr. Elisir Kola imperial în butelii de câte 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.

Balsam de gușe remediu sigur în contra grumazului gros. 1 flacon 40 cr. trimitere francată 65 cr.

Afără de preparatele aici numite se află toate specialitățile farmaceutice anunțate în ziarele austriace și în cele străine și la cerere se procură prompt și ieftin toți articolii, care nu se vor afla poate în deposit.

Trimiterile prin postă se efectuează cât se poate de iute, trimițîndu-se banii înainte, ear' comande mai mari și cu rambursă.

Farmacia lui I. PSERHOFER „la mērul de aur al imperiului“ Viena I., Singerstrasse Nr. 15.

Comandele se vor efectua numai atunci, cînd se va trimite prețul înainte și în cazul acesta spesele postale sînt mai mici ca la trimiterea prin rambursă postală.

Ca veritabile sînt a se privi numai acele piluri, a căror asigăniune poartă numele **I. Pserhofer** și acele șatule ce poartă pe coperiș același nume în coloare roșie.

Specialitățile mai sus numite se căpăt și în spețeria **I. v. Török, Budapesta, Königsgasse 12.** [2633] 2-6